

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

עֲלֶה | (מוֹנַח לַגְרָמִיָּה) רֵאשׁ הַפְּסָקָה (מוֹנַח רְבִיעִי) (דְּבָרִים ג', כ"ז)

חזקוני מבאר שפסגה זו היא ההר בו נקבר משה: "עלה ראש הפסגה - וגו'. הוא שנאמר בפנחס¹ עלה אל הר העברים וגו'".

ונרמז בטעמים: הטעמים רומזים שכאן נרמז למשה שהוא עתיד להשאר במדבר באופן שלא ידע איש את קבורתו. עֲלֶה | מנח לגרמיה - מונח לעצמו. רֵאשׁ הַפְּסָקָה מונח רביע-מונח רובץ.

שלום המאירי

רמז נוסף: בענין קבורת אהרן בהר ההר מבאר רש"י (במדבר כ, כב): "הר ההר - הר על גבי הר כתפוח קטן על גבי תפוח גדול ואע"פ שהענן הולך לפניו ומשוה את ההרים שלשה נשארו בהן הר סיני לתורה והר נבו לקבורת משה והר ההר לקבורת אהרן".

נמצא שנשארו שלשה הרים, שהם ארבעה, שהרי הר ההר הוא הר על גבי הר.

ונרמז בטעמים: עֲלֶה | מנח לגרמיה-מונח לעצמו. רֵאשׁ הַפְּסָקָה מונח רביע-מונח רובץ.

משה רבנו עתיד להשאר מונח לעצמו בהר הרביעי, שם ינוח עד סוף הגלות הרביעית.

שלום המאירי

עֲלֶה ראש הַפְּסָקָה (רביעי) וְשֵׁא עֵינֶיךָ יְמִיָּה וְצִפְּנָה וְתִמְנָה וּמִזְרְחָה וְרָאָה בְּעֵינֶיךָ (דְּבָרִים ג', כ"ז)

רבי ישראל אהרן קלצקין, מעדני הפרשה, מבאר: בספר **צפנת פענח** על הרמב"ם הלכות תרומות² כותב, כי הא דאורא דארץ ישראל מחכים, הוא מפני ראייתו של משה רבינו, שעלה לראש הפסגה והקב"ה הראה לו את כל הארץ ומכח ראייתו הטובה נתבשמה ארץ ישראל מחכמתו.

ובגמ' (כתובות עה עא)³ אמר אב"י, שאיש מארץ ישראל שווה בחכמתו כמו שנים מבבל, מוסיף רבא, שהעולה מבבל לארץ ישראל שווה בחכמתו פי שנים מאיש א"י, דהיינו, פי ארבעה מאיש בבל.

¹ במדבר כז, יב. וכן דברים לב, מט: עֲלֶה אֶל הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה הַר נָבו.

² **צפנת פענח על הרמב"ם**, רבי יוסף ראזין, הרוגאטשובר, הלכות תרומות פרק ג הלכה א ד"ה וזה: "וע' סוטה דף ט' דמעשה ידיו של משה לא נתבטל לעולם ואויר נתקדש ע"י ראיית משה ולכך אוירא דארץ ישראל מחכים גם בזה"ז וזהו פלפול התורה ולוחות שניות ע' בירוש' שקלים פ"ה ה"ג דנבראו אבנים טובות מאהלו של משה וזה ר"ל פלפול התורה דלא ניתן רק למרע"ה בלבד כמבואר בנדרים דף ל"ח ובבית שני הוצרכו לזה כיון דאז נגזז הארון וע' בירוש' ברכות פ"ד ובירוש' פ"ה דיומא דארון היה מביא אורה לעולם וכל הספקות היו מתבררין". ראה גם צפנת פענח על במדבר כד, ה: "עין סוטה דף ט' דמעשה ידיו של משה לא נתבטל לעולם, ואויר נתקדש ע"י ראיית משה, ולכך אוירא דא"י מחכים גם בזה הזמן וכו'. וזהו ג"כ הכוונה מה דאמרינן בסנהדרין דף ק"ה ע"ב כלם חזרו לקללה חוץ מבתי כנסיות כו', דבזה לא שלטה קללת בלעם, דזהו גדר אויר ונתקיים לעולם, ולא ניתן על תנאי כמבואר במכילתא פ' יתרו, ובספרי, ועין בירושלמי ברכות פ"ה המתפלל בבית הכנסת כאילו מקריב מנחה טהורה, ובמנחה יכולין להקריב גם עכשיו, כמש"כ התוס' יומא דף ס"ג ע"א וזבחים דף נ"ט ע"א דלענין מנחה יכולין גם בזה"ז להקריב במקום המזבח דנשארה הקדושה וכמו אויר וא"ש".

³ "אמר אב"י וחד מינייהו עדיף כתרי מין כי סליק להתם עדיף כתרי מינייהו".

מהספר העתידי **רמזי טעם עם טעם לשב"ח** מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

הפליא ידידי הרב מרדכי סוויט הי"ו לקשר את ב' העניינים הללו יחד, לבאר מדוע ראייתו של משה החכימה את א"י עד כדי כך שחכם העולה מבבל לשם יהיה פי ארבעה מאיש בבל סתם, מפני שארבע פעמים מופיע בתורה שהקב"ה אומר למשה לראות את הארץ⁴, בפר' פנחס, דברים, האזינו, וזאת הברכה, ומכאן ארבעת הכתובים הללו הושפע כח בראייתו פי ארבע.

הוספתי לדבריו, כי הפסוק **עֲלֵה רֹאשׁ הַפְּסָגָה** (רביעי) וְשָׂא עֵינֶיךָ וכו' מוטעם בטעם רביעי, לרמז על הכח שיקבל בראייתו בעליה זו, תהיה פי ארבעה.

**עֲלֵה רֹאשׁ הַפְּסָגָה וְשָׂא עֵינֶיךָ יְמֵה וְצַפְנָה וְתִימְנָה וּמִזְרָחָה
וְרֵאָה בְּעֵינֶיךָ כִּי-לֹא תַעֲבֹר אֶת-הַיַּרְדֵּן הַזֶּה** (דברים ג, כז)

משה רבנו זכה לראות את כל הארץ המובטחת. הטעמים רומזים שמשה רבנו ניצב על הפסגה כך שכל הארץ היתה נראית תחתיו. כך כל טעמי הפסוק, המתארים את הארץ, אחרי הציווי "עֲלֵה רֹאשׁ הַפְּסָגָה", נמצאים **מתחת למילים**⁵.

שלום המאירי

עֲלֵה רֹאשׁ הַפְּסָגָה וְשָׂא עֵינֶיךָ יְמֵה וְצַפְנָה (דרגא תביר) וְתִימְנָה וּמִזְרָחָה

מדוע נזכר צד מערב תחילה? **רבנו בחיי** מבאר: "וידוע כי השכינה במערב, גם בכאן משה ידבר בתחילה אל השכינה והזכיר תימנה ולא נגבה כי חצי השם נרמז בכל רוח ורוח"⁶. **רבי פנחס הורוויץ**, פנים יפות (על דברים לב, נב) מבאר: "לפי שמשה היה עומד במזרח א"י בעבר הירדן והתפלל למקום המקדש שהוא במערב, א"כ ראה בתחילה הצד מערב שהוא הרחוק". **רבי משה סופר**, חתם סופר (כאן) מבאר: "כי בראי' רוחניות כזו מורידין בקודש ולא מעלין ... על כן ימה תחלה ומשם ירד מצפון למזרח ואח"כ מתימן מדרום למזרח ואח"כ מזרח שהוא הפחות שבקדושה, וקידם צפון לתימן כי במשכן שנכנסים למזרח הוה צפון ימין ודרום שמאל. [תקצ"ג]. ע"כ.

כלומר הכתוב פתח במערב כרמז לשכינה ולמקדש, והסדר הוא של ירידה בקדושה, כי כל חפץ הקב"ה ית"ש להשרות שכינה בתחתונים.

ונרמז בטעמים: **יְמֵה וְצַפְנָה** (דרגא תביר), צורת הטעמים רומזת לירידת השכינה משמים לארץ, למקום המקדש, רמז **באותם טעמים** למתן תורה, בו נאמר (שמות יט, כ) **וַיֵּרָד יְדֹנָה** (דרגא תביר) על הר סיני.

שלום המאירי

⁴ בפרשת פנחס (במדבר כז, יב) "וַיֹּאמֶר יְדֹנָה אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֶל הָרֵעֲבָרִים הַזֶּה וְרֵאָה אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל". בפרשת ואתחנן (דברים ג, כז) "עֲלֵה רֹאשׁ הַפְּסָגָה וְשָׂא עֵינֶיךָ יְמֵה וְצַפְנָה וְתִימְנָה וּמִזְרָחָה וְרֵאָה בְּעֵינֶיךָ כִּי לֹא תַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה". בפרשת האזינו (דברים לב, מט) "עֲלֵה אֶל הָרֵעֲבָרִים הַזֶּה הַר נֹבֹ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מֹאָב אֲשֶׁר עַל פְּנֵי יְרֵחוֹ וְרֵאָה אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֻחָזָה". בפרשת וזאת הברכה (דברים לד, א) "וַיַּעַל מֹשֶׁה מִעֶרְבֹת מֹאָב אֶל הָרֵי נֹבֹ רֹאשׁ הַפְּסָגָה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי יְרֵחוֹ וַיֵּרָאֵהוּ יְדֹנָה אֶת כָּל הָאָרֶץ אֶת הַגִּלְעָד עַד דָּן".

⁵ ראה כעין זה **בראשית** יג, יד-טו.

⁶ ראה הסברו "לא מצינו זכרון הרוחות בתורה בסיפור אחד".